

Aktstykke nr.

Folketinget -NaN

Udenrigsministeriet. København, den 9. juni 2020.

- a. Udenrigsministeriet anmoder hermed om Finansudvalgets tilslutning til, at der i finansåret 2020 overføres 100,0 mio. kr. til § 06.36.04. Uddannelse med henblik på afgivelse af tilsagn om tilskud på 100,0 mio. kr. til Global Partnership for Education (GPE).

Udgiften i 2020 på 100,0 mio. kr. finansieres af de på finansloven for 2020 opførte midler under § 06.32.01. Udviklingslande i Afrika.

- b. *Baggrund*

Ifølge FN er der med COVID-19 tale om en sundhedsmæssig, humanitær og udviklingsmæssig krise, der risikerer at tilbagerulle udviklingsresultater opnået gennem de seneste 20 år. Ifølge WHO kan COVID-19 koste op mod 150.000 afrikanere livet inden for et år, hvis der ikke gribes ind over for sygdommen i tide. Derfor var der også stærkt fokus på at begrænse smittespredning i den politiske aftale *COVID-19-respons – udviklingspolitisk og humanitær hjælpepakke*, der blev aftalt mellem regeringen og Enhedslisten, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Venstre, Konservative, Alternativet og De Frie Grønne den 1. april i år.

I øjeblikket er det især de negative afledte socioøkonomiske konsekvenser af COVID-19-krisen, der truer de afrikanske befolkninger, herunder adgangen til uddannelse, hvilket er afgørende for at sikre afrikanske børn og unge en fremtid.

COVID-19 har ledt til skolelukninger verden over – da krisen var på sit højeste estimeredes det, at op til 90 pct. af verdens elever ikke gik i skole. I udviklingslande og humanitære kontekster kan skolelukningerne forværre den eksisterende læringskrise med konsekvenser for børns og særligt piger og kvinders beskyttelse, sundhed og fremtid.

Afrika Syd for Sahara har i sammenligning med andre regioner den højeste rate af børn uden skolegang. Ifølge FN's organisation for uddannelse, videnskab og kultur (UNESCO) går næsten 60 pct. af unge mellem 15-17, herunder flere piger end drenge, ikke i skole i Afrika Syd for Sahara¹⁾. Piger var således allerede før COVID-19 i særlig risiko for at miste tilknytningen til uddannelsessystemet. Derudover vil den øgede omsorgsbyrde samt manglende indkomstgenererende aktiviteter sfa. COVID-19-nedlukningerne i højere grad ramme piger og kvinder, og de er i øget risiko for seksuelt misbrug, børneægteskaber og tidlige graviditeter. Manglende skolegang øger bl.a. risikoen for vold i hjemmet, rekruttering af børn til væbnede grupper, ligesom det kan afskære de mest sårbare børn og unge fra en vigtig kilde til mad.

Som en del af *Aftale om COVID-19 Hjælpepakke 2* (til udviklingslande) blev det imellem regeringen, Venstre, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Konservative, Enhedslisten, Liberal Alliance og Alternativet d. 2. juni i år besluttet at fremrykke 100,0 mio. kr. af bidraget til GPE fra 2021 til 2020 bl.a. med henblik på at begrænse de beskrevne konsekvenser ved at bidrage til at sikre fortsat uddannelse under og efter COVID-19-pandemien.

Projektbeskrivelse

GPE har oprettet et særligt COVID-19-finansieringsvindue, der bl.a. har fokus på genåbning af skoler i henhold til sundhedsmæssige foranstaltninger samt på at sikre fortsat læring under nedlukningerne ved hjælp af bl.a. ”no-tech”(papirbaserede) og ”low-tech”(radiobaserede) løsninger. Hermed kan man nå de mest marginaliserede børn, f.eks. vha. solcelledrevne radioer til uddeling i områder med dårlig eller ingen adgang til elektricitet. GPE sikrer også materialer til udsatte børn, samt ’back to school’-kampagner med særligt fokus på sårbare grupper og piger, som har større risiko for helt at miste tilknytningen til uddannelsessystemet sfa. krisen. Uden for skolerne laves kampagner for at beskytte børn og særligt piger mod vold. I forhold til lærerne er der fokus på træning i online undervisning og i at håndtere børnenes mentale helbreds-konsekvenser af COVID-19-tiltagene samt adgang til psykosocial støtte.

GPE’s COVID-19-finansieringsvindue er p.t. på ca. 3,3 mia. kr. (dagskurs pr. 4. juni), som GPE har fundet ved akut at om-allokere eksisterende reserver. Danmark bidrager årligt til GPE med 300,0 mio. kr. For at hjælpe GPE i den akutte situation fremrykkes 100,0 mio. kr. fra 2021 til 2020 jf. *Aftale om COVID-19 Hjælpepakke 2* (til udviklingslande) af 2. juni i år. Fremrykningen vil bidrage til at mindske organisationens likviditetsrisiko og dermed sikre, at der er plads til både COVID-19-respons og organisationens langsigtede indsatser for opbygning af uddannelsessystemer i udviklingslandene.

Budget

Det samlede budget andrager 400,0 mio. kr. i 2020, hvoraf der er afgivet tilsagn om 300,0 mio. kr., som angivet på FL20. I tillæg hertil indgås på baggrund af dette aktstykket tilsagn om yderligere 100,0 mio. kr. i 2020. Tilsagnet på 100,0 mio. kr. vil blive afholdt under §06.36.04.10. Global Partnership for Education. Der planlægges med en tilsvarende nedjustering af kontoen på FFL21.

Med henblik på at afholde tilsagnet på 100,0 mio. kr. under § 06.36.04.10. Global Partnership for Education overføres der 100,0 mio. kr. fra § 06.32.01. Udviklingslande i Afrika. Tilskuddet til GPE forventes udbetalt i 2020.

Dispositionerne på forslag til lov om tillægsbevilling i finansåret 2020 kan specificeres således:

	Udgift
§ 06.32.01. Udviklingslande i Afrika (Reservationsbev.)	
23. Øvrige indsatser i Afrika	
41. Overførelsesudgifter til EU og øvrige udland	-100,0 mio. kr.
§ 06.36.04. Uddannelse (Reservationsbev.)	
10. Global Partnershaip for Education (GPE)	
41. Overførelsesudgifter til EU og øvrige udland	100,0 mio. kr.

Væsentlige risikoelementer

GPE’s effektive implementering og opnåelse af resultater er afhængig af eksterne partnere, da GPE ikke selv har permanent tilstedeværelse i partnerlande, men arbejder gennem partnere som Verdensbanken, UNICEF, UNESCO og Red Barnet. GPE opererer bl.a. i skrøbelige stater, hvor det kan være

svært at nå marginaliserede og skrøbelige grupper. Der er dog her valgt partnere, som er specialiserede i netop dette. COVID-19-pandemien kan udfordre GPE-partnernes muligheder for implementering og adgang til lokalsamfund, såvel som forsyninger og materialer. Det tages der højde for i den planlagte COVID-19-respons. På det bredere plan kan kombinationen af smittefare og eventuel social uro blive en udfordring generelt for humanitære såvel som udviklingsindsatser. GPE's partner-skabstilgang giver en stærk og bred forankring på landeniveau, hvor GPE arbejder via lokale uddannelsesgrupper, som omfatter uddannelsesmyndigheder og relevante partnere. Dette betyder, at indsatser i høj grad tilpasses de lokale omstændigheder og følger landenes egne prioriteringer. Samtidig foretages tæt national og international koordination mhp. løbende at vurdere og bidrage til indsatserne.

c. Sagen forelægges Finansudvalget, idet dispositionen medfører overførsel over 5 pct. af den samlede bevilling for det mindste af de to berørte aktivitetsområder på finansloven. Dette ligger uden for udviklingsministerens bemyndigelse, *jf. den særlige bevillingsbestemmelse vedr. 2.2.9 under § 6.3. Bistand til udviklingslandene.*

e. Under henvisning til ovenstående anmoder Udenrigsministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at der i finansåret 2020 overføres 100,0 mio. kr. til § 06.36.04. Uddannelse med henblik på afgivelse af tilsagn om tilskud på 100,0 mio. kr. til Global Partnership for Education (GPE).

Udgiften i 2020 på 100,0 mio. kr. finansieres af de på finansloven for 2020 opførte midler under § 06.32.01. Udviklingslande i Afrika.

På forslag til lov om tillægsbevilling for 2020 opføres følgende:

Udgift

§ 06.32.01. Udviklingslande i Afrika

-100,0 mio. kr.

§ 06.36.04. Uddannelse

100,0 mio. kr.

f. Finansministeriets tilslutning foreligger.

København, den 9. juni 2020

RASMUS PREHN

Til Finansudvalget.

1) <http://uis.unesco.org/en/topic/education-africa> 4 juni 2020